Argument

Ne propunem, în cele ce urmează, să ilustrăm evoluţia formelor şi a modelelor lirice din literatura română a secolului XX, din perspectiva curentelor şi a orientărilor literare ce au marcat-o. Efortul nostru a fost mai ales acela de a decela o anumită continuitate, de a remarca un progres, anumite filiaţii în devenirea limbajului liric românesc, atât prin comentarea operei de ansamblu a poeţilor reprezentativi pentru aceste orientări (simbolism, modernism, tradiţionalism, avangardism, neomodernism, postmodernism), cât şi prin analiza creaţiilor lor esenţiale. Demersul nostru năzuieşte să fie unul teoretic, sintetic şi integrator, de situare într-o epocă şi într-o poetică şi, deopotrivă, unul analitic, de interpretare a unor creaţii reprezentative ale autorilor ce se înscriu în dinamica fenomenului poetic românesc. În dorinţa de a oferi o perspectivă cât mai cuprinzătoare a dinamicii acestei ilustrări a paradigmelor poetice româneşti, am însoţit propriile noastre comentarii şi analize cu aprecieri critice reprezentative, care să întregească profilul unui autor, nota distinctivă a unei formule de creaţie, fizionomia unui stil liric. Pe de altă parte, trebuie să observăm că prezentul volum nu are, o spun de la bun început, ambiţia exhaustivităţii. Îşi propune doar să ofere o radiografie critică a universului artistic al celor mai importanţi poeţi români din secolul XX, din perspectiva apelului la text, singura instanţă ce conferă exegezei valabilitatea, legitimitatea şi şansa de a-şi verifica opţiunile şi ipotezele de interpretare.

O "panoramă" a poeziei româneşti a secolului XX presupune, în primul rând, apelul la acea serie de texte canonice care s-au impus în decursul timpului, şi, în al doilea rând, presupune o ţinută preponderent analitică a discursului critic. Investigarea textului în imanenţa sa, cu relieful său particular are drept corolar şi o raportare, firească, la alte texte, la conceptele istoriei literare, ori la fenomenologia curentelor literare. Fără îndoială, situările în timp, atât de necesare, nu pot să lipsească, după cum nu sunt absente nici circumscrierea valenţelor teoretice ale unor orientări culturale şi literare, cu impact mai accentuat sau mai atenuat asupra evoluţiei liricii româneşti. Sunt, astfel, prezentate principalele epoci şi curente literare, de la simbolism, la manifestările modernismului şi ale tradiţionalismului, şi până la cele mai recente modulaţii ale conceptelor poeticului, neomodernismul şi postmodernismul. Fiecărei orientare literară este prezentată prin deschiderea spre conceptele dominante puse în joc, spre modalităţi, tehnici şi teme recurente ce vor fi mai apoi valorificate de poeţii epocii respective. Ne-am străduit, de asemenea, de cele mai multe ori, să ne susţinem aserţiunile prin apelul la citatul poetic ilustrativ, dar şi la citatul critic, modalitate de a recurge, în fond, la o tradiţie remarcabilă a receptării lirismului românesc, de la Titu Maiorescu, să zicem, şi până la cei mai reputaţi comentatori de poezie ai momentului actual. *Istoria...* noastră îşi vădeşte, astfel, utilitatea în strânsa corelaţie între diacronie şi sincronie pe care o propune, în apelul constant la textul poetic şi în ilustrarea şi completarea propriilor aserţiuni cu un dosar critic al receptării suficient de cuprinzător.

Am pornit, pe de altă parte, de la convingerea că interpretările noastre reprezintă, în fond, o posibilă cale de acces spre dinamica textului poetic românesc. Nu unica, nu cea mai relevantă, şi nici cea care are termenul de valabilitate cel mai îndelungat. Suntem convinşi că există şi alte modalităţi de investigare analitică a acestor texte poetice şi, cu atât mai mult, ne asumăm propriul demers ca pe o modalitate exegetică personală, decantată în retortele lecturilor, sensibilităţii şi metodelor proprii, metode asumate în consens, desigur, cu relieful propriu fiecărei opere literare. Am apelat, aşadar, mereu la text, dar, atunci când a fost nevoie, şi la context. Ne-am însoţit aprecierile şi interpretările de o Addenda care cuprinde referinţe critice şi o bibliografie care să facă mai facilă căutarea şi a altor piste de interpretare. Cartea noastră caută, aşadar, să fixeze profilul mai multor canoane literare, cu relieful lor caracteristic, dar şi cu repercusiunile pe care le-au avut asupra literaturii române dintr-o anume epocă istorică. O radiografie cu sorţi de adevăr şi de obiectivitate a poeziei româneşti a secolului XX nu este deloc uşor de realizat, datorită reliefului tematic şi stilistic extrem de diversificat al lirismului acestei perioade. Meritul nostru e doar acela de a fi încercat să o realizăm.

BDD-B462-1 © 2011 Editura Universităţii „Petru Maior"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-26 17:00:21 UTC)